

TÜRKİYE'NİN TASARRUF EĞİLİMLERİ ARAŞTIRMASI

2023 / 4. Çeyrek Raporu

ARAŞTIRMA MODELİ VE AMACI

Amaç ve Yöntem

Tasarruf Eğilimleri Araştırması'nın amacı Türkiye'de kentsel yerleşim yerlerinde 18 yaş ve üzerindeki bireylerin tasarruf eğilimlerini izlemektir.

Bu araştırma çerçevesinde;

- NUTS2 bölgelerinde seçilen 26 ilde her ay tesadüfi olarak seçilen 800 kişi ile görüşülüyor. 3 aylık (çeyrek) bazda görüşme sayısı 2400 olarak gerçekleşiyor ve raporlanıyor.
- Bilgisayar destekli telefon görüşmesi yöntemi (CATI) kullanılıyor.
- Yaş, cinsiyet, çalışma durumu ve meslek kontrol kotası olarak uygulanıyor.

Tanım

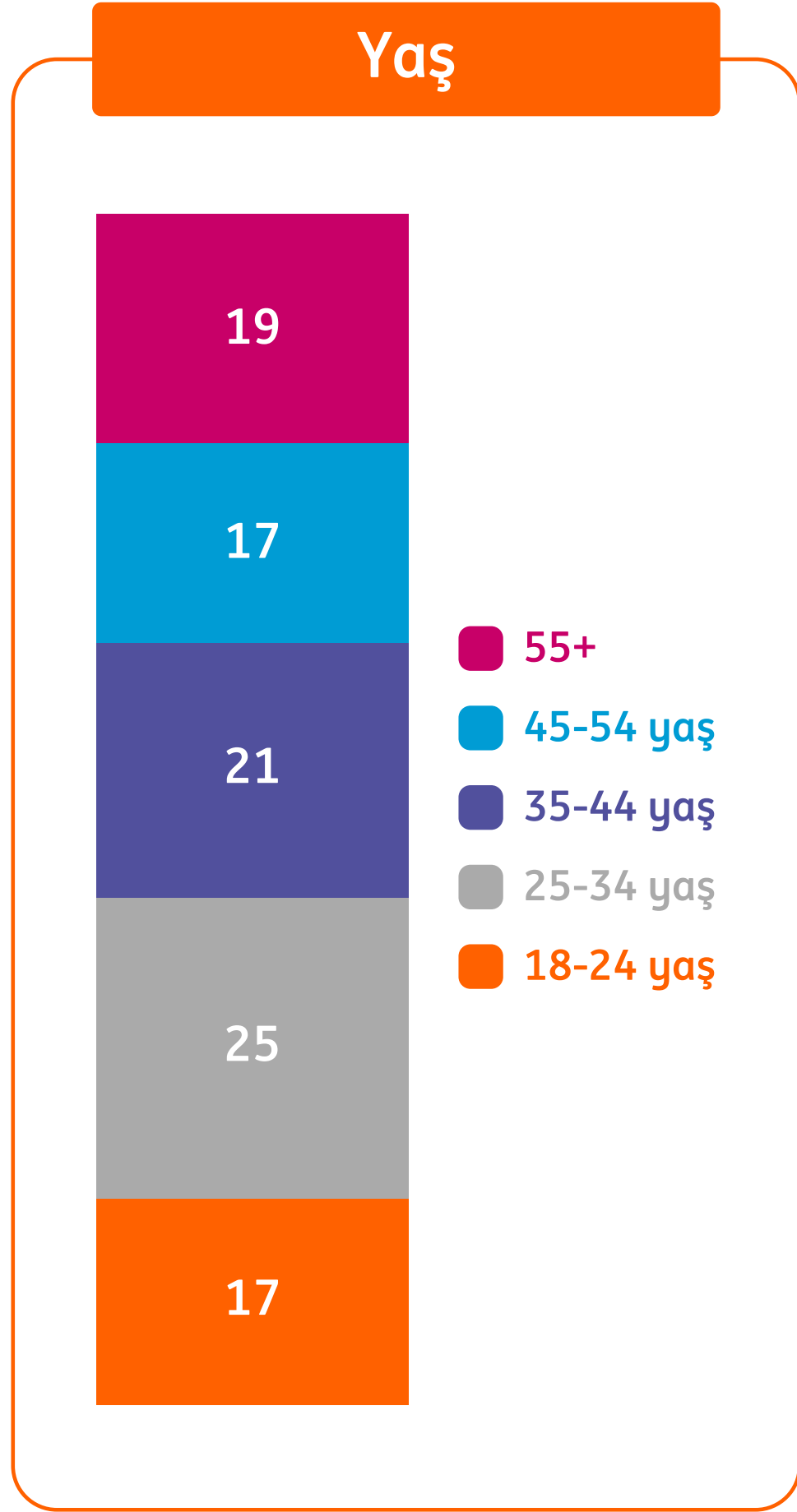
Tasarruf, sözlük anlamı itibariyle “sarf edilmeyen” anlamına gelmektedir.

Bu araştırma kapsamındaki TASARRUF ise şu kalemleri içermektedir:

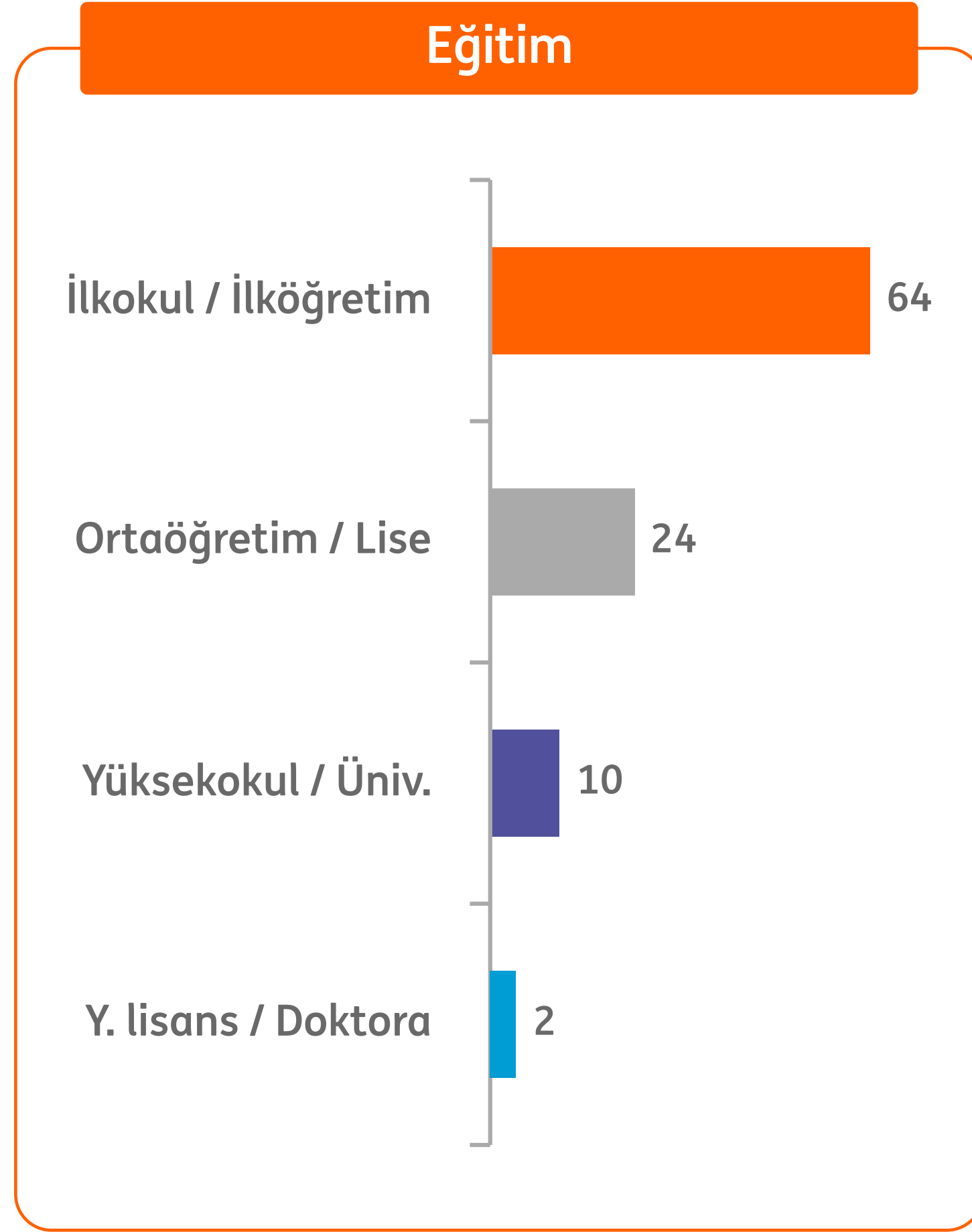
- Bankalarda duran TL veya döviz cinsinden vadeli hesaplar
- Bankalarda ve/veya aracı kurumlarda duran hisse senedi, hazine bonosu, devlet tahvili gibi menkul değerlerin parasal tutarı
- Bankalarda duran yatırım hesapları ve katılım fonları
- Bireysel emeklilik fonları
- Bankalarda vadesiz hesapta / likit fonda TL veya döviz cinsinden duran miktarın o ay içinde harcanmayan/harcanmayacak bölümü
- Cüzdan, kasa, yastık altında duran paranın (döviz, altın dahil) o ay içinde harcanmayan/harcanmayacak bölümü

Araştırmaya katılanlara, bu tanıma uygun olarak tasarrufları olup olmadığı soruluyor.

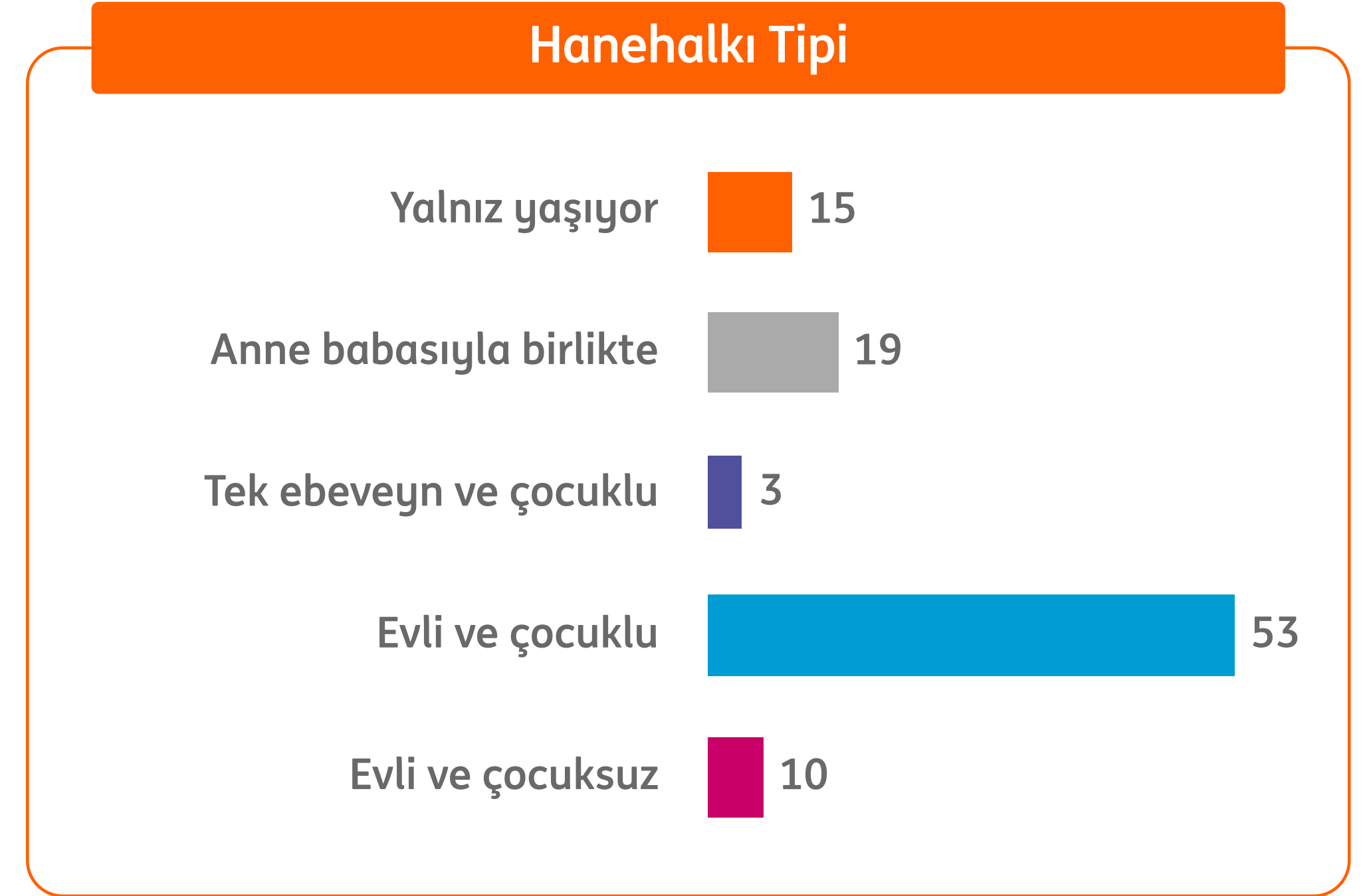
Demografik Bilgiler – 2023 / 4. Çeyrek

Baz: 2400

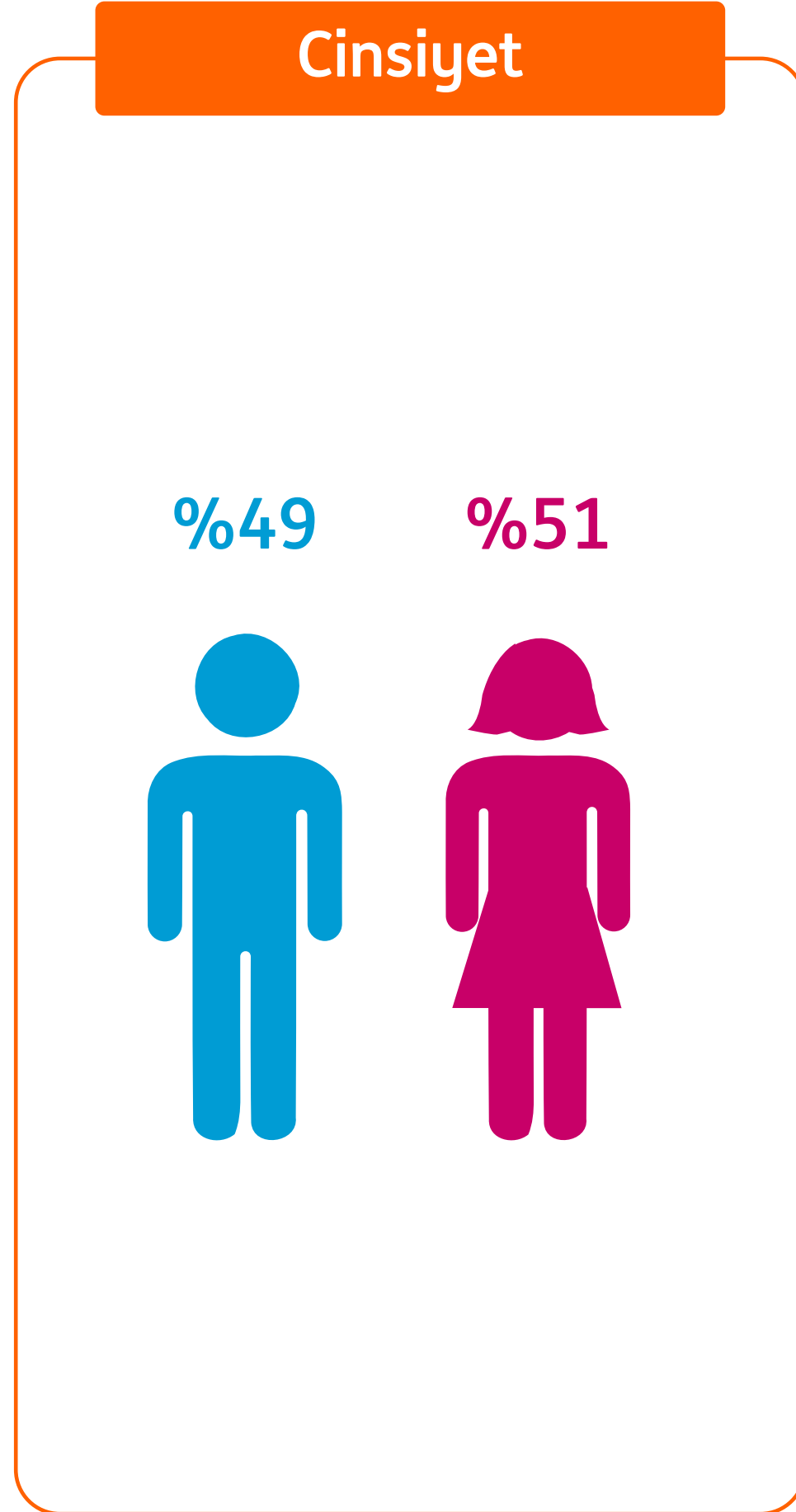
Baz: 2400

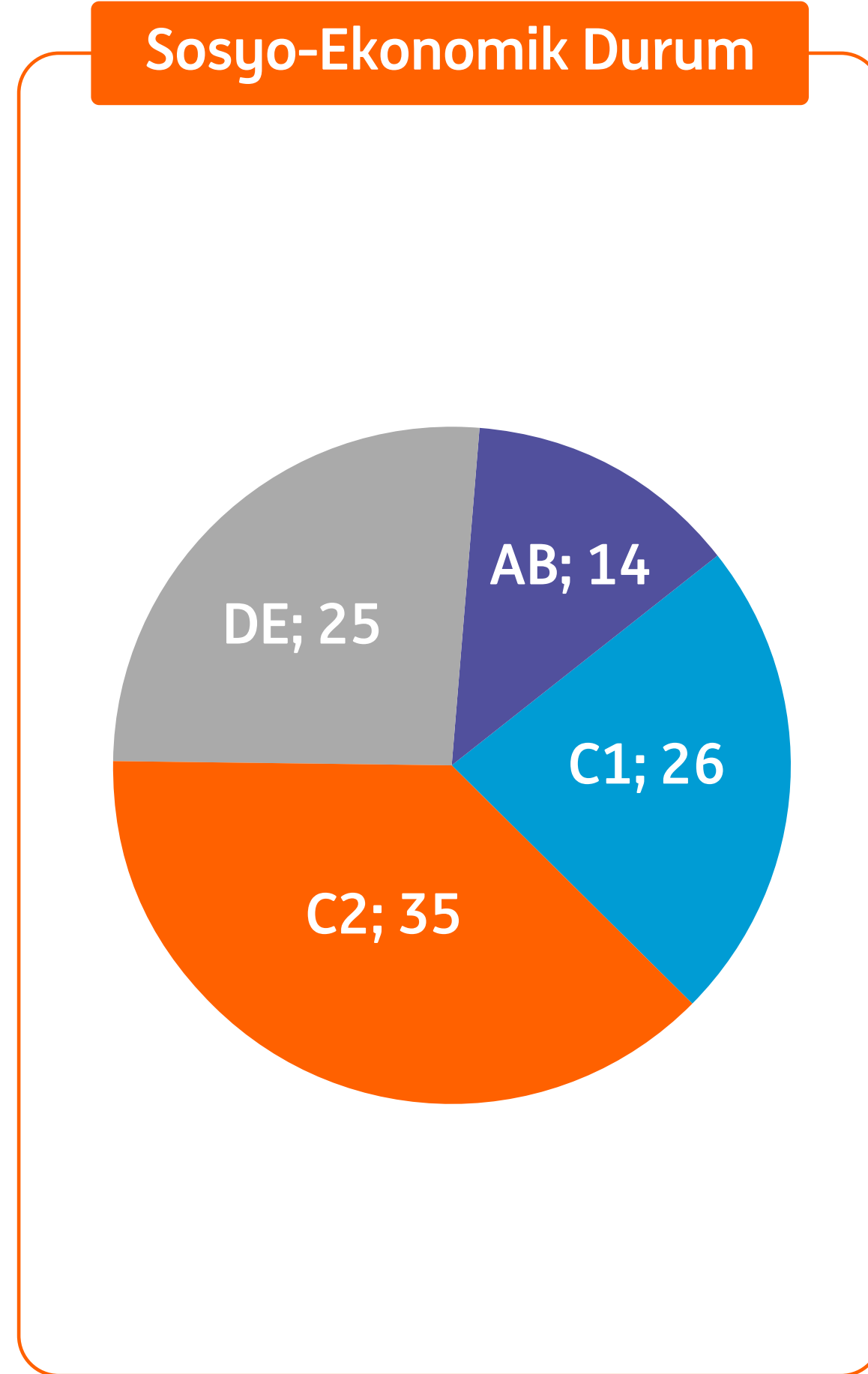
Baz: 2400

Çocuklu oranı: %56
Ortalama çocuk sayısı: 2,58

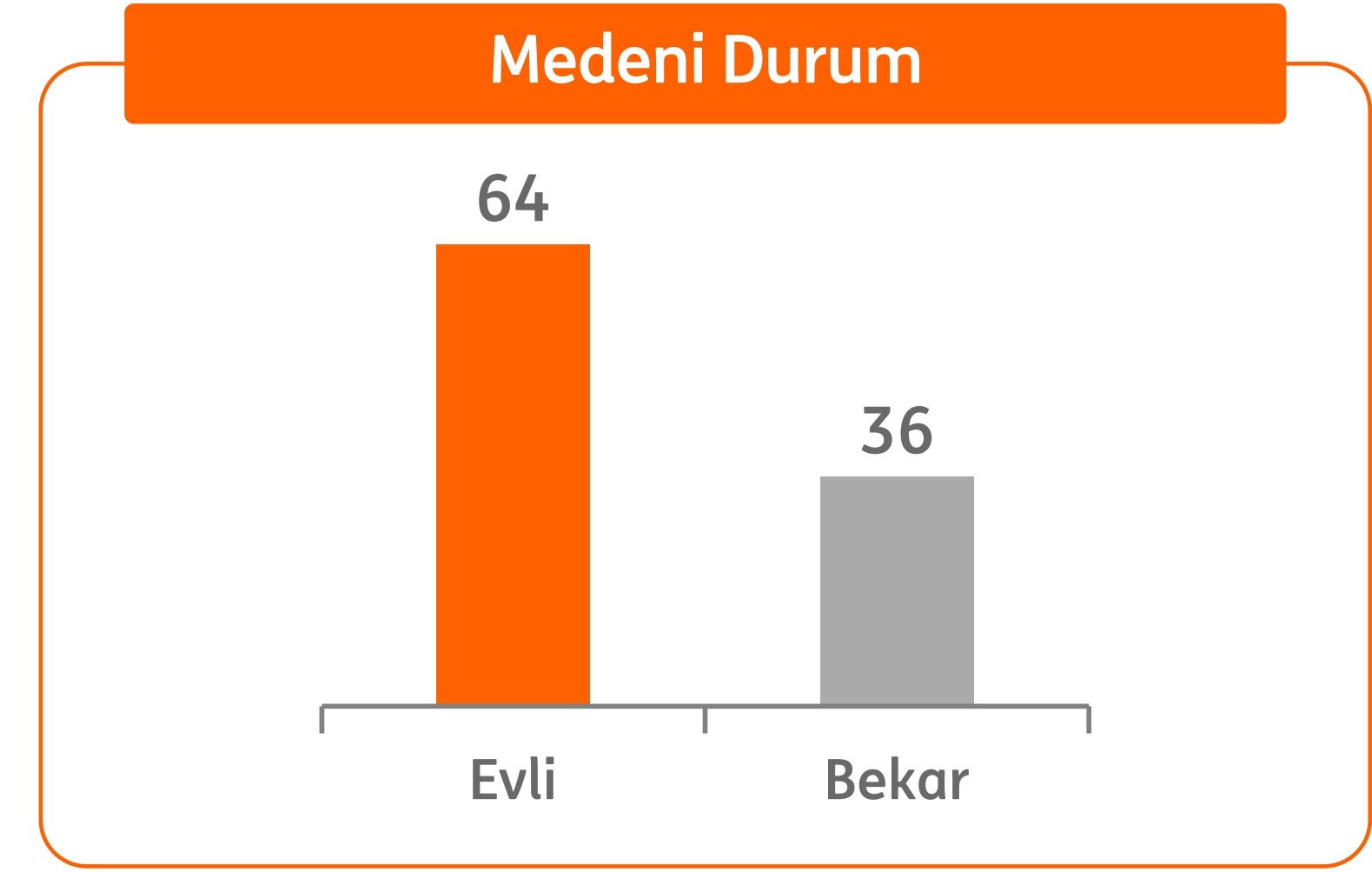
Demografik Bilgiler – 2023 / 4. Çeyrek

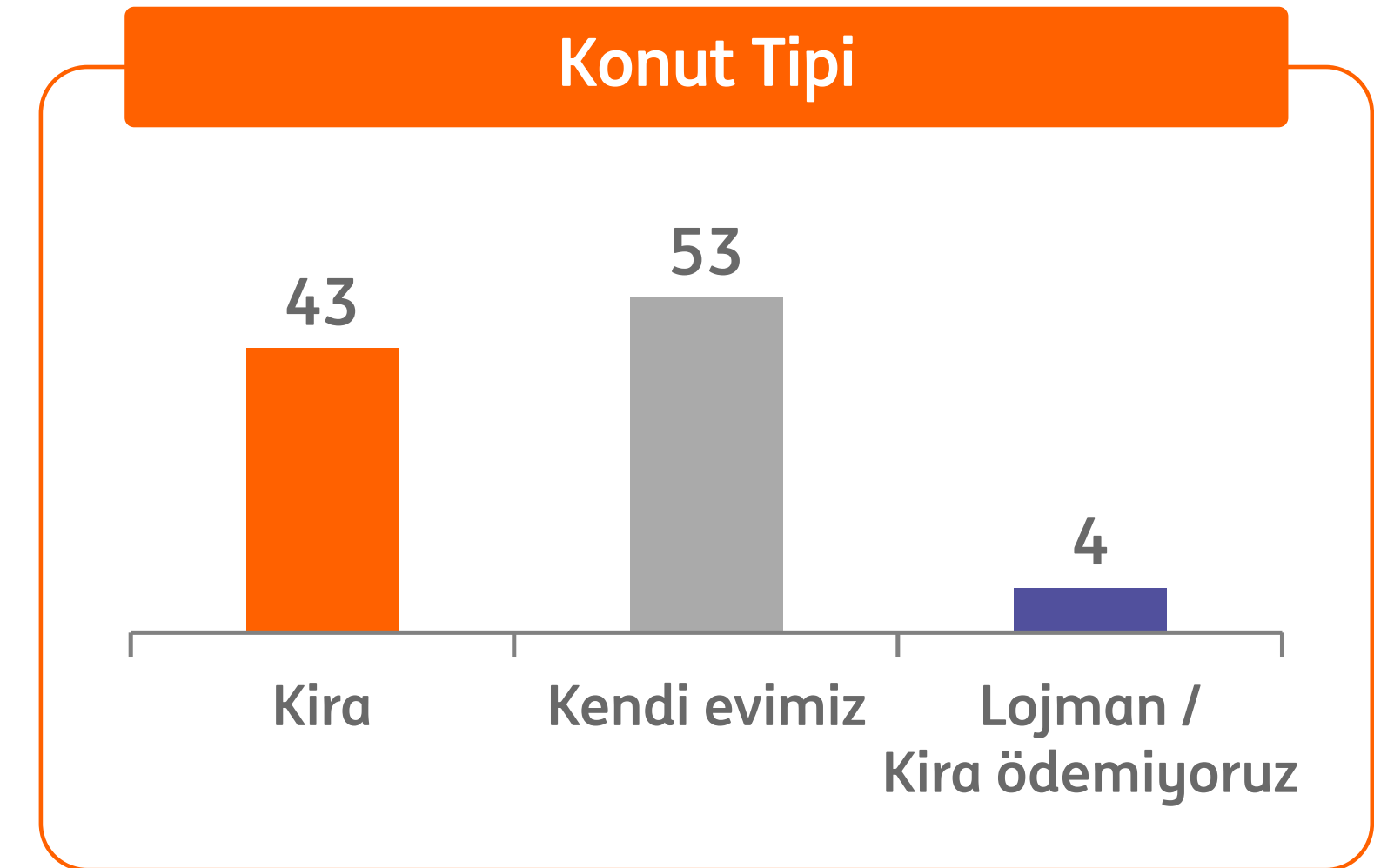
Baz: 2400

Baz: 2400

Baz: 2400

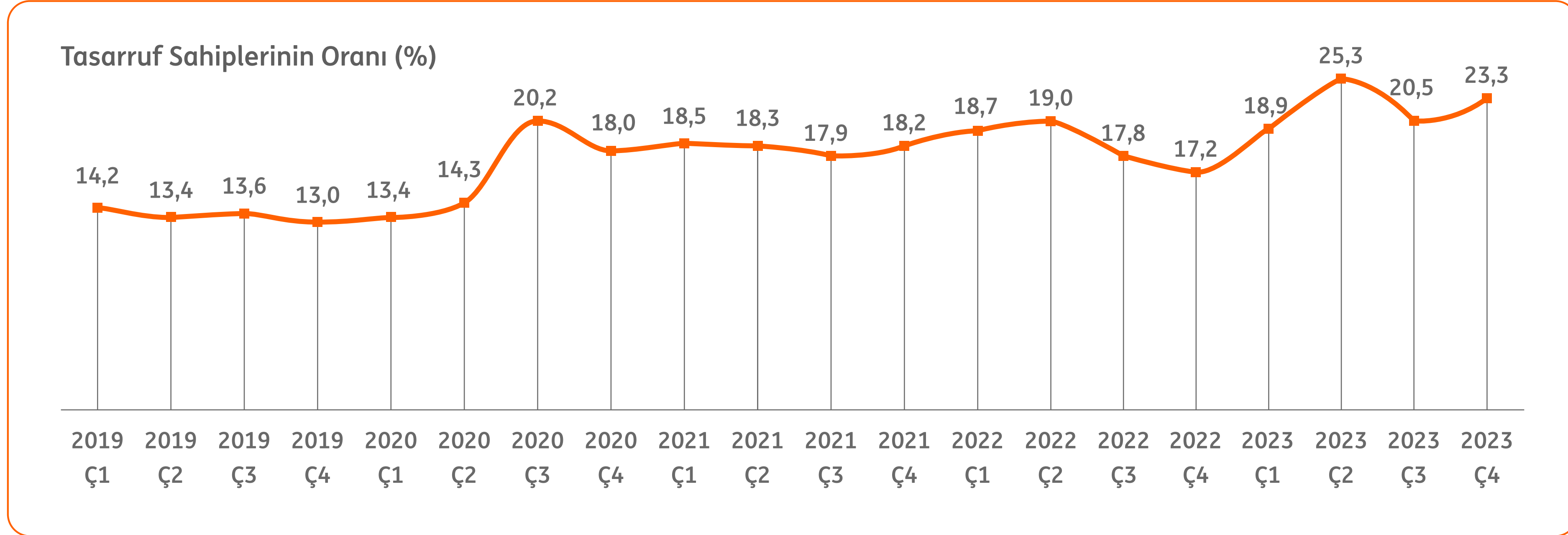

Baz: 2400

TASARRUF SAHİPLİĞİ VE NEDENLERİ

Tasarruf Sahiplerinin Oranı

2023. 3. çeyreğinde düşen tasarruf yapma davranışı son çeyrekte hem kadınlar hem de erkeklerde tekrar yükseliyor ve %23,3 seviyesine çıkıyor.

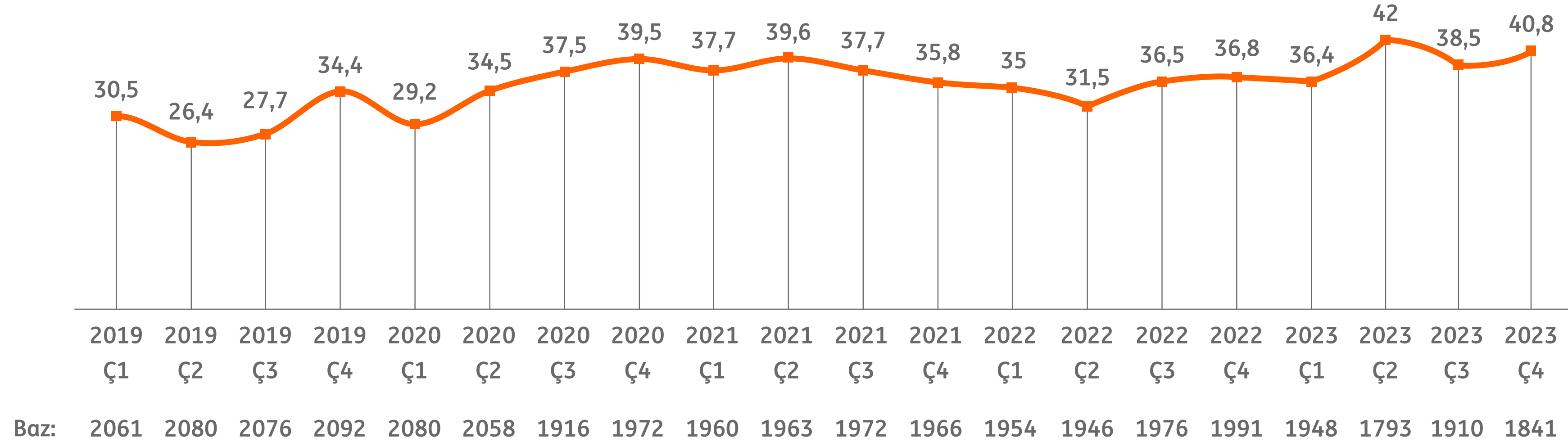

2022 Ç2		2022 Ç3		2022 Ç4		2023 Ç1		2023 Ç2		2023 Ç3		2023 Ç4	
Erkek n=1186	Kadın n=1217	Erkek n=1186	Kadın n=1217	Erkek n=1187	Kadın n=1217	Erkek n=1186	Kadın n=1217	Erkek n=1185	Kadın n=1217	Erkek n=1185	Kadın n=1216	Erkek n=1184	Kadın n=1216
26,5 > K	11,7	23,8 > K	11,9	24,9 > K	9,6	23,9 > K	14,1	33,2 > K	17,6	27,6 > K	13,5	30,3 > K	16,8

Yakın Gelecekte Tasarruf Yapmayı Planlayanlar

Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlayanların oranı da artıyor. Bu artış özellikle erkeklerden kaynaklanıyor. Kadınların ise tasarruf yapma niyeti bir önceki çeyreğe göre daha düşük.

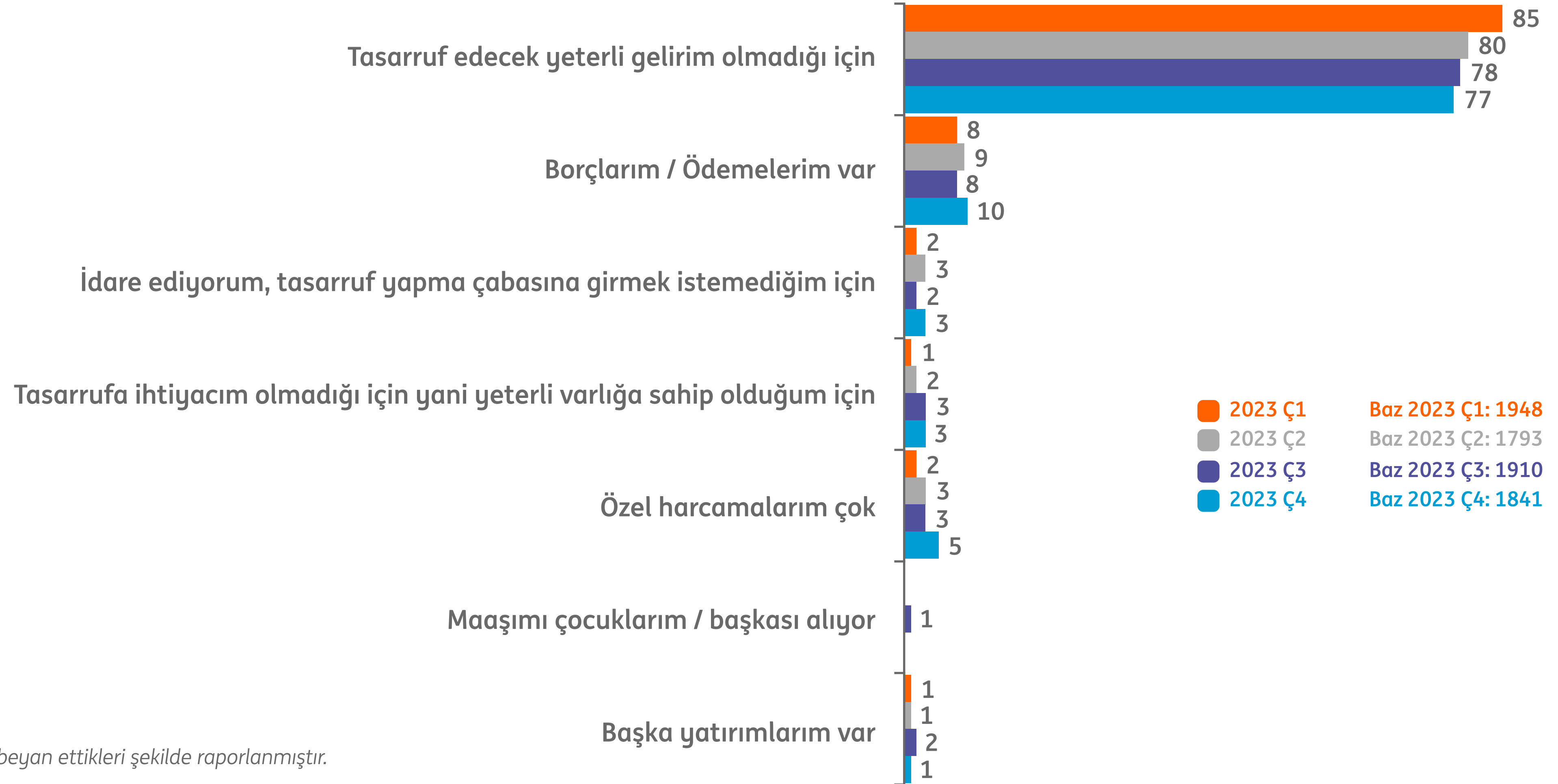
Tasarrufu Olmayanlar için Yakın Gelecekte Tasarruf Yapmayı Planlayanlar (%)

2022 Ç2		2022 Ç3		2022 Ç4		2023 Ç1		2023 Ç2		2023 Ç3		2023 Ç4	
Erkek n=871	Kadın n=1075	Erkek n=904	Kadın n=1072	Erkek n=892	Kadın n=1100	Erkek n=903	Kadın n=1045	Erkek n=789	Kadın n=1004	Erkek n=858	Kadın n=1052	Erkek n=828	Kadın n=1013
33,5	30	38,3	34,9	34,7	38,5	36,0	36,8	40,9	42,9	36	40 > E	42,7	38,4

Tasarrufu Olmayanların Tasarruf Edememe Gerekçeleri

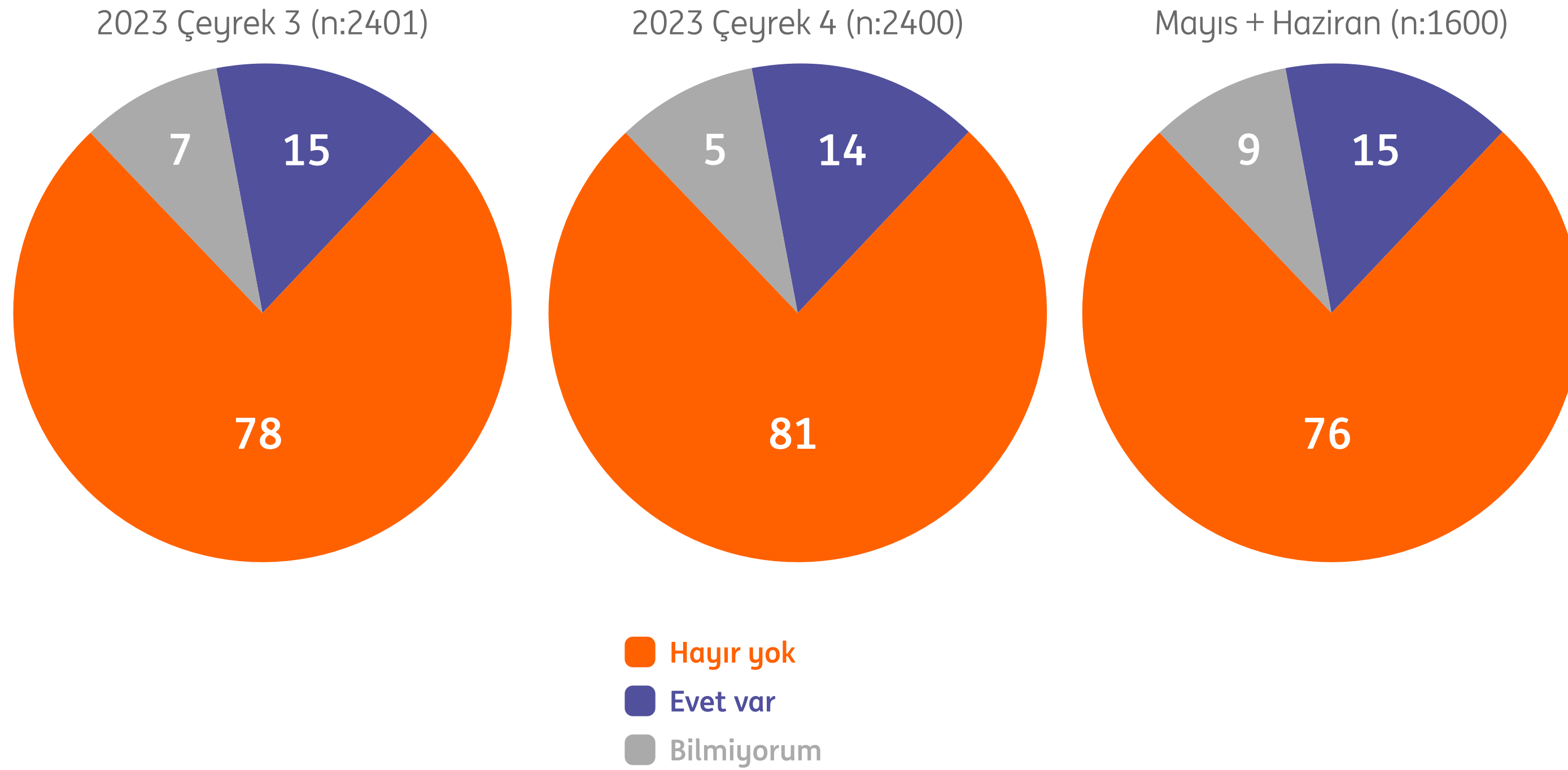
Yeterli gelirin olmaması bu dönemde de tasarruf yapamamanın yine en temel sebebi.

Görüşmecilerin beyan ettikleri şekilde raporlanmıştır.

Hanede Tasarruf Sahipliği

Hanede yaşayan diğer yetişkinlerin tasarruf sahipliği değişmiyor. ocuđu olmayanların ve kendisinin tasarrufu olan bireylerin hanelerinde diğer yetişkinlerin tasarruf yapma oranı çok daha yüksek.

2023 eyrek 3	çocuğu olan	çocuğu olmayan	Tasarrufu olan	Tasarrufu olmayan
n=	1402	999	491	1910
%	13	18	34	10

2023 eyrek 4	çocuğu olan	çocuğu olmayan	Tasarrufu olan	Tasarrufu olmayan
n=	1342	1058	559	1841
%	11	19	33	9

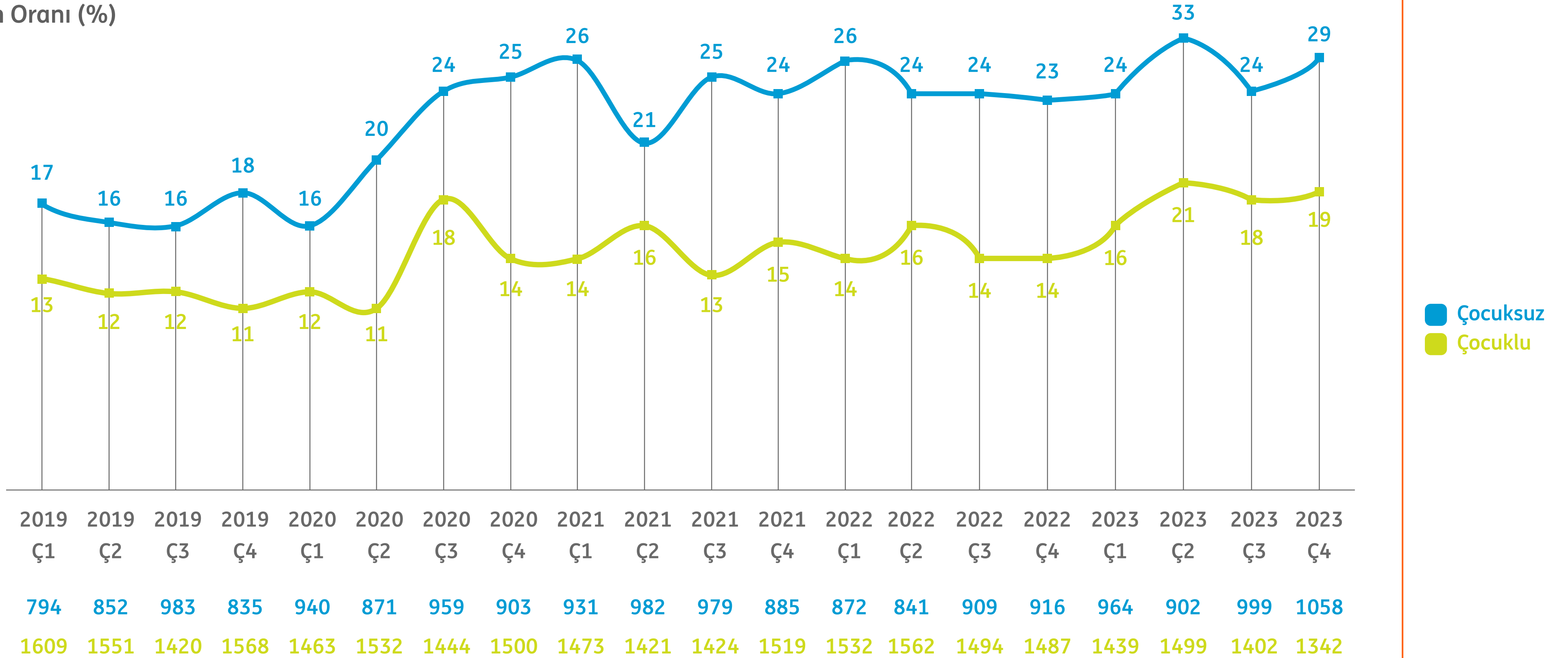
S: "Hanenizde yařayan diğer yetiřkinlerin tasarrufu var mı?"

Bu soru Mayıs 2023'ten itibaren sorulmaya başlanmıştır.

Çocuklu ve Çocuksuz Bireylerdeki Tasarruf Sahipliği

Çocuksuz bireylerde geçen çeyrekte ciddi düşüş gösteren tasarruf sahipliği bu çeyrekte tekrar artıyor. Ancak çocuklu bireylerde böyle bir eğilim görülüyor ve tasarruf sahipliği bir önceki dönem ile yakın seviyede.

Tasarruf Sahiplerinin Oranı (%)

Yakın Gelecekte Tasarruf Yapmayı Planlayanlar

Çocuklu & Çocuksuz

Bu çeyrekte de çocuksuz bireylerin tasarruf yapma niyeti çocuklu bireylere göre 2 puan daha yüksek.

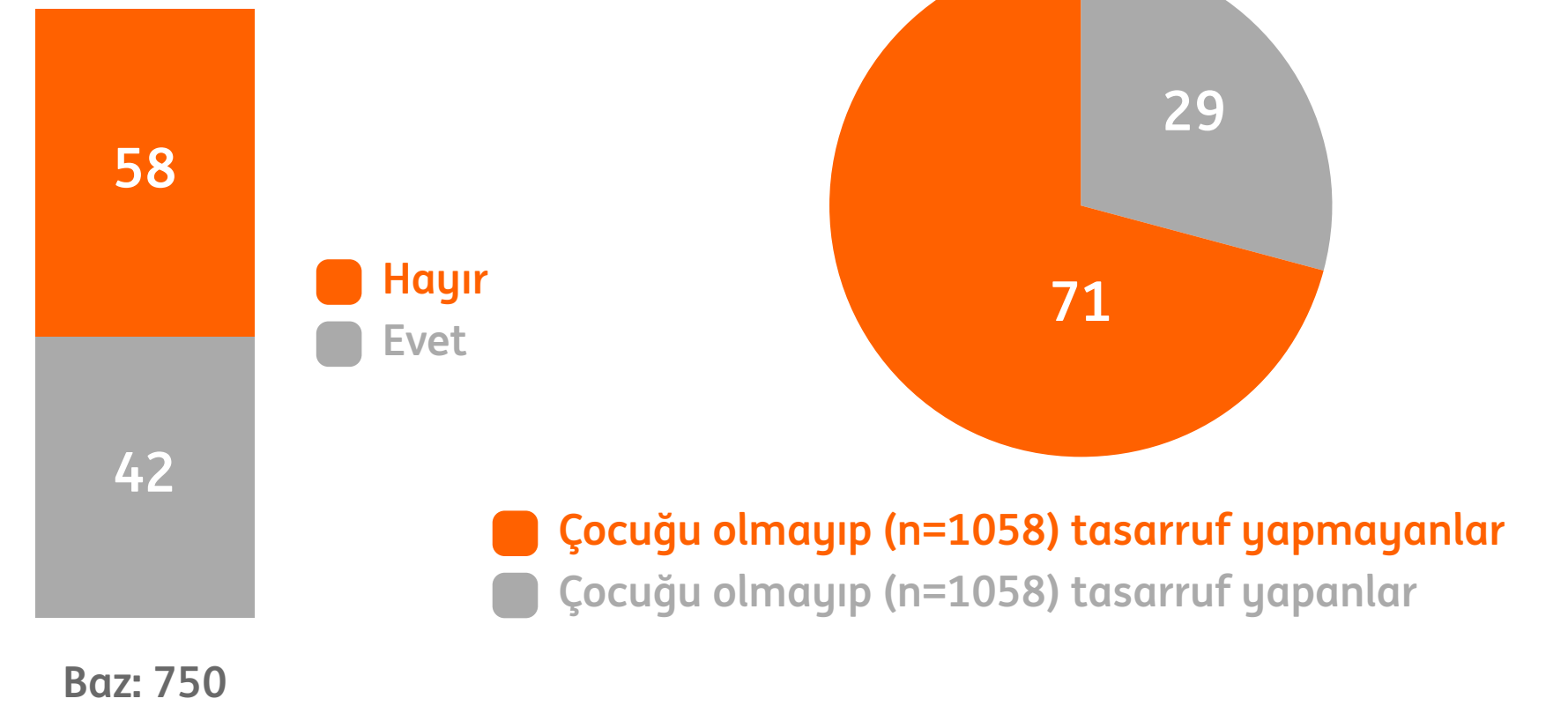
Tasarrufu Olmayanlar (Çocuğu olanlar)

Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlıyor musunuz? (%)

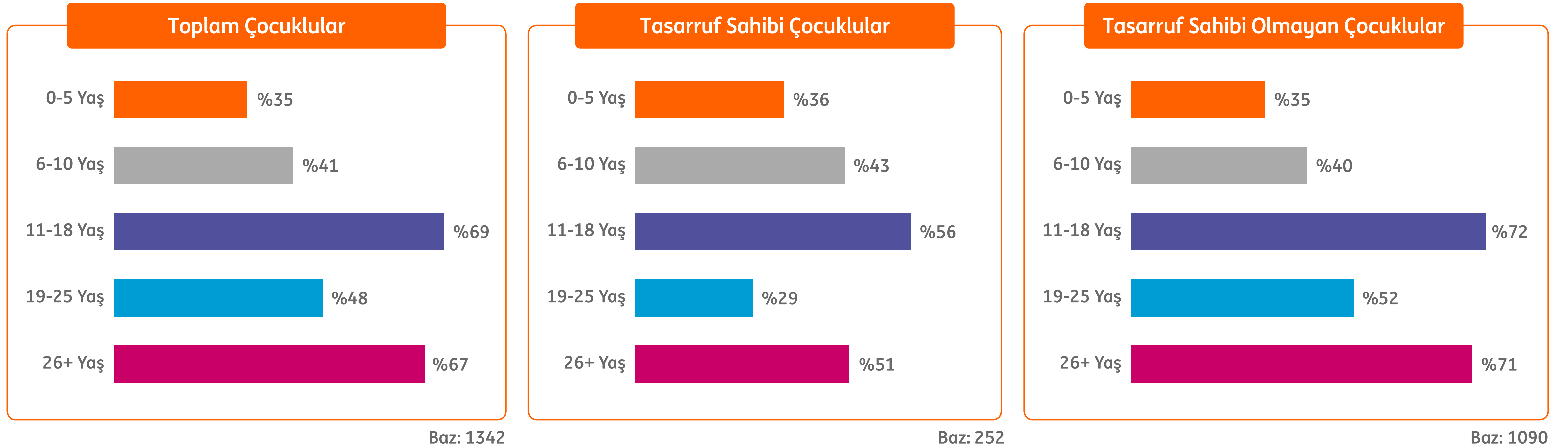
Tasarrufu Olmayanlar (Çocuğu olmayanlar)

Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlıyor musunuz? (%)

Çocuklu Bireylerde Çocuk Yaşları

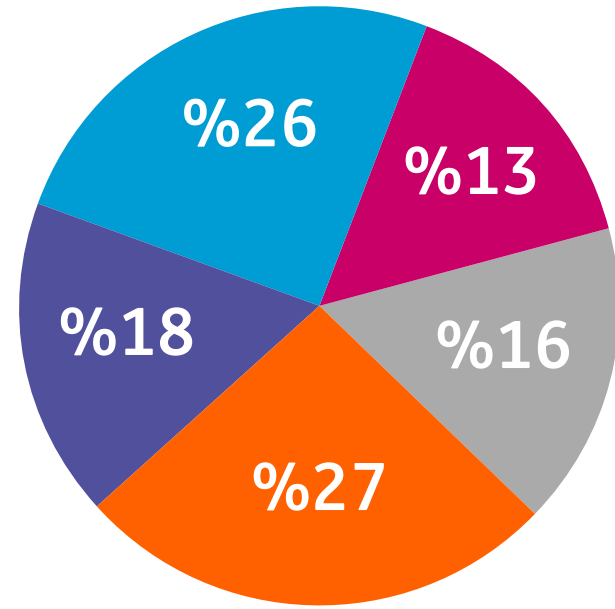
2023 4. çeyrekte tasarruf sahibi olmayanlarda 11 yaş üstü çocuklarının oranı toplama göre daha yüksek.

Çocukların Yaş Dağılımı

- Bu dönem, tasarruf sahibi olan çocuklu bireylerde 19-25 yaş grubu çocuğu olanların oranı 6 puan gerilirken, 25 yaş üstü çocuğu olanlarda 7 puan artış görülüyor.
- Tasarruf sahibi olmayan çocuklu bireylerin yaş dağılımı geçen çeyrek ile benzer.

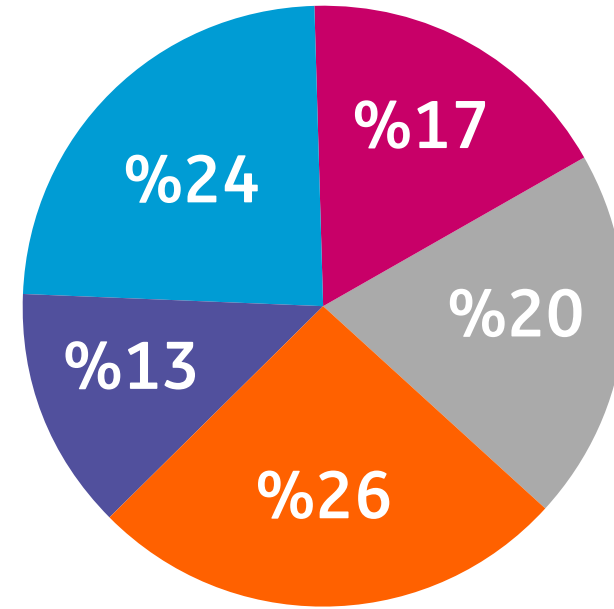
Toplam çocuklu bireylerin çocuklarının yaş dağılımı

0-5 yaş 6-10 yaş 11-18 yaş
19-25 yaş 26+ yaş

Baz: 1342

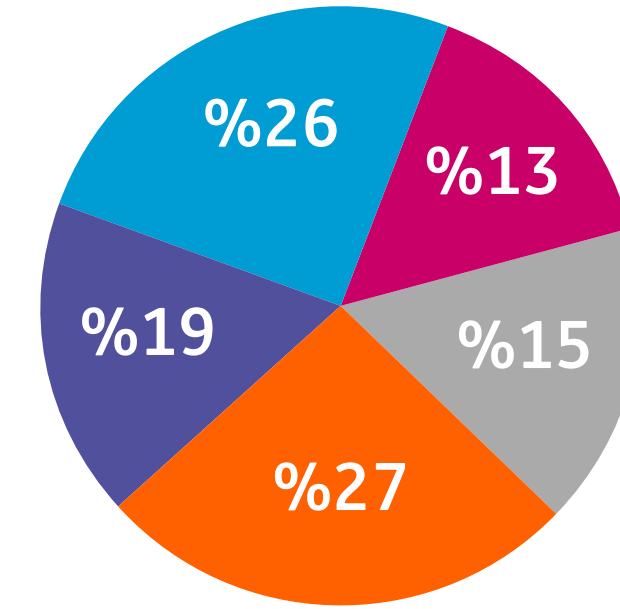
Tasarruf sahibi çocuklu bireylerde çocukların yaş dağılımı

0-5 yaş 6-10 yaş 11-18 yaş
19-25 yaş 26+ yaş

Baz: 252

Tasarruf sahibi olmayan çocuklu bireylerde çocukların yaş dağılımı

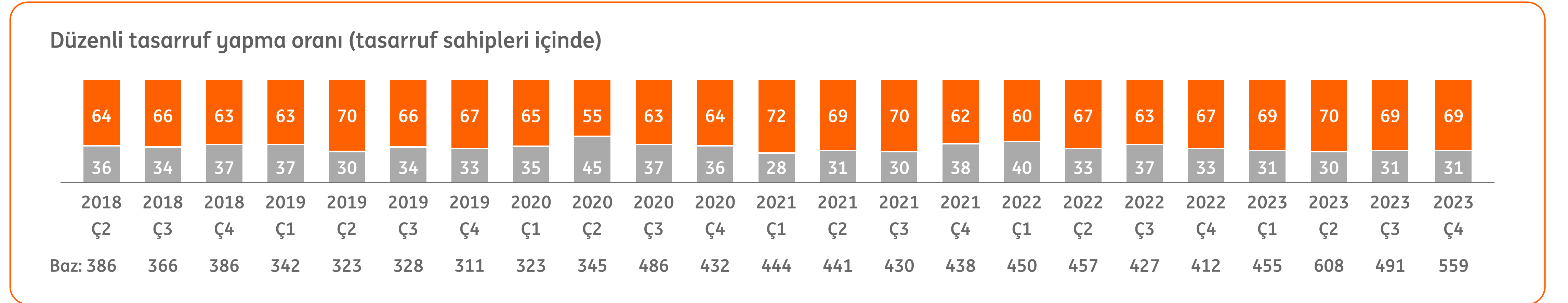
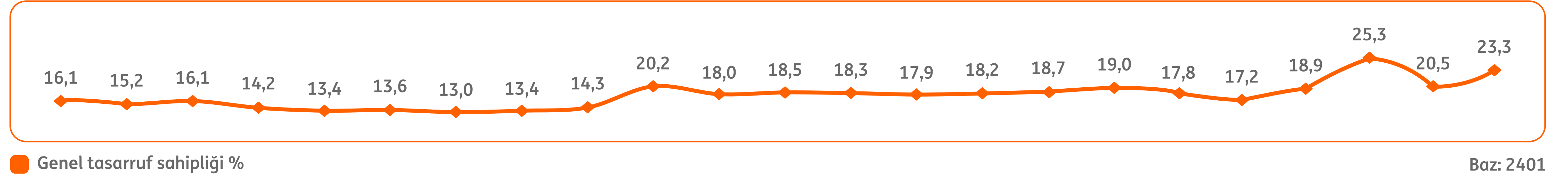

0-5 yaş 6-10 yaş 11-18 yaş
19-25 yaş 26+ yaş

Baz: 1090

Tasarruf Yapmak Bir Alışkanlık

Düzenli tasarruf yapanların oranı geçen çeyrek ile benzer oranda. Ancak erkekler nezdinde düzenli tasarruf yapma oranı artarken kadınlarda geçen çeyreğe göre 5 puan düşüş var.

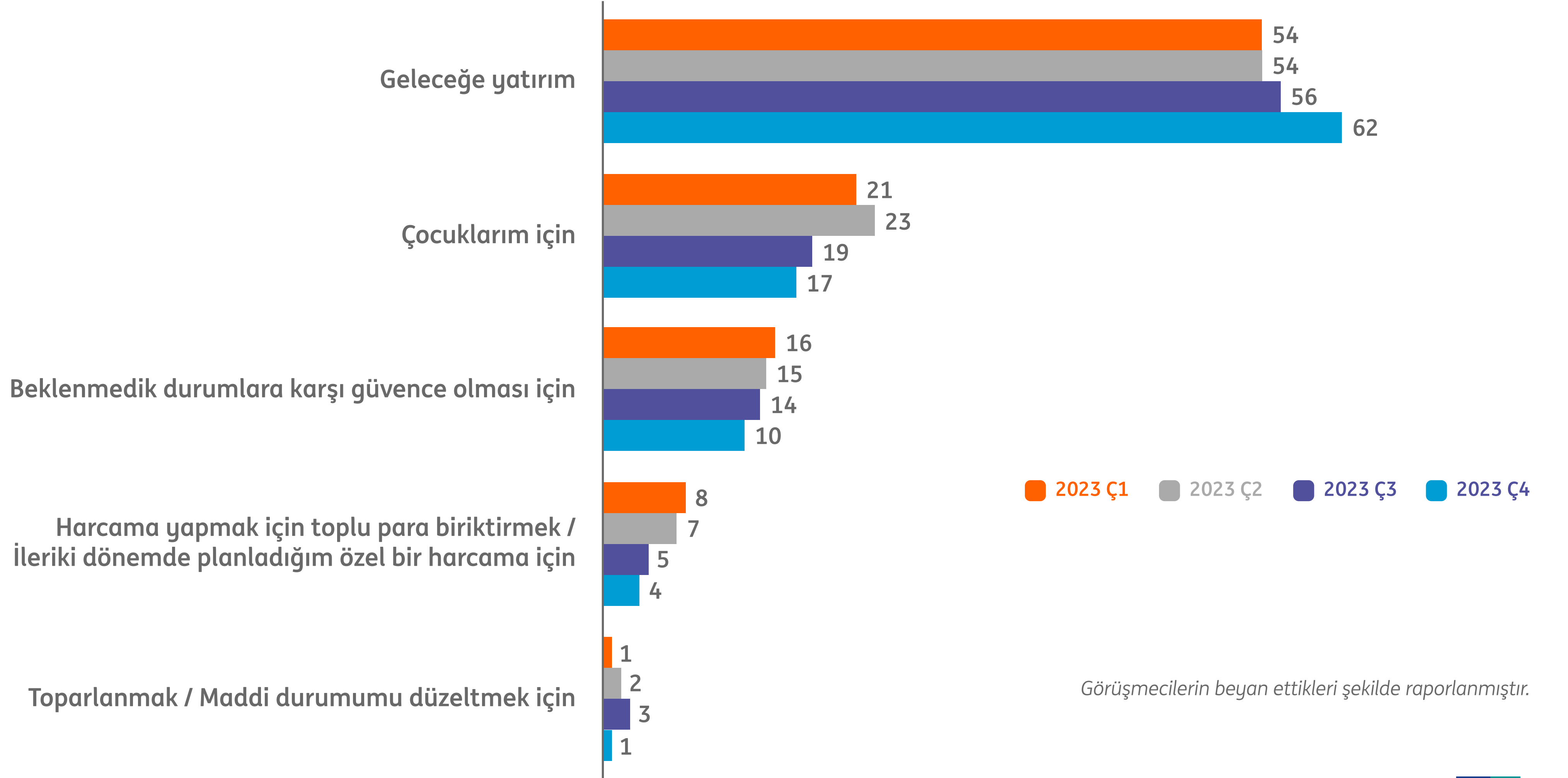

2023 Ç3		2023 Ç4	
Erkek n=327	Kadın n=164	Erkek n=356	Kadın n=203
71	66	74	61

■ Evet, Düzenli Tasarrufum Var
■ Hayır, Düzenli Tasarrufum Yok

Tasarrufu Olanların Tasarruf Yapma Gerekçeleri

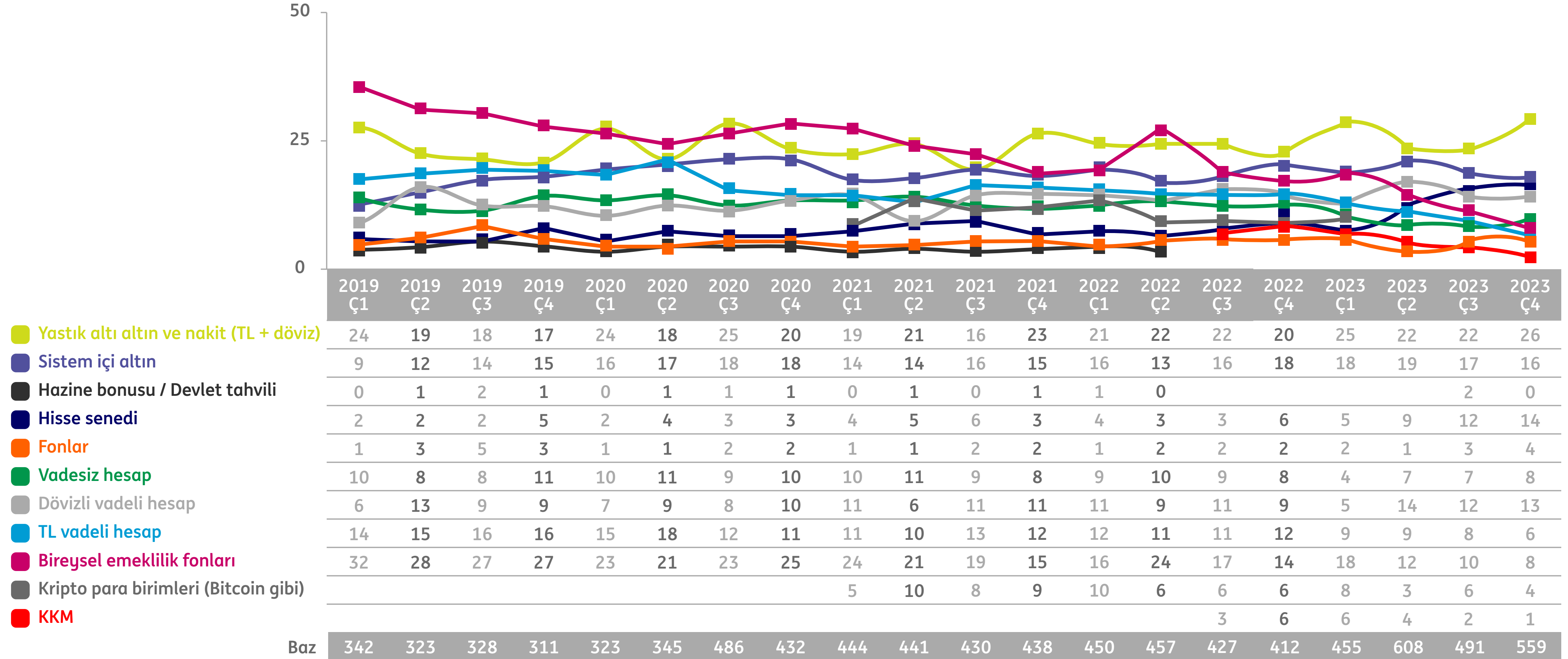
Bu çeyrekte de tasarruf yapmanın en önemli gerekçesi geçen çeyreğe göre daha da yüksek bir oranda yine geleceğe yatırım yapmak. Diğer tüm gerekçeler bu çeyrekte te geriliyor.

TASARRUF ARAÇLARI TERCİHİ

Tasarrufu Olanların Tasarruf Aracı Tercihi

“Yastık altı altın ve nakit” bu çeyrekte de daha yüksek bir oranla en çok tercih edilen tasarruf aracı. Bu dönem “hisse senedi” tercihi de artıyor.

Not: ‘Bu soru çoklu cevap’ olduğu için bu kalemlerin toplamı %100’ü geçmektedir. Karşılaştırmalı analiz için hepsi toplam %100 olacak şekilde yeniden ağırlıklandırılmıştır.

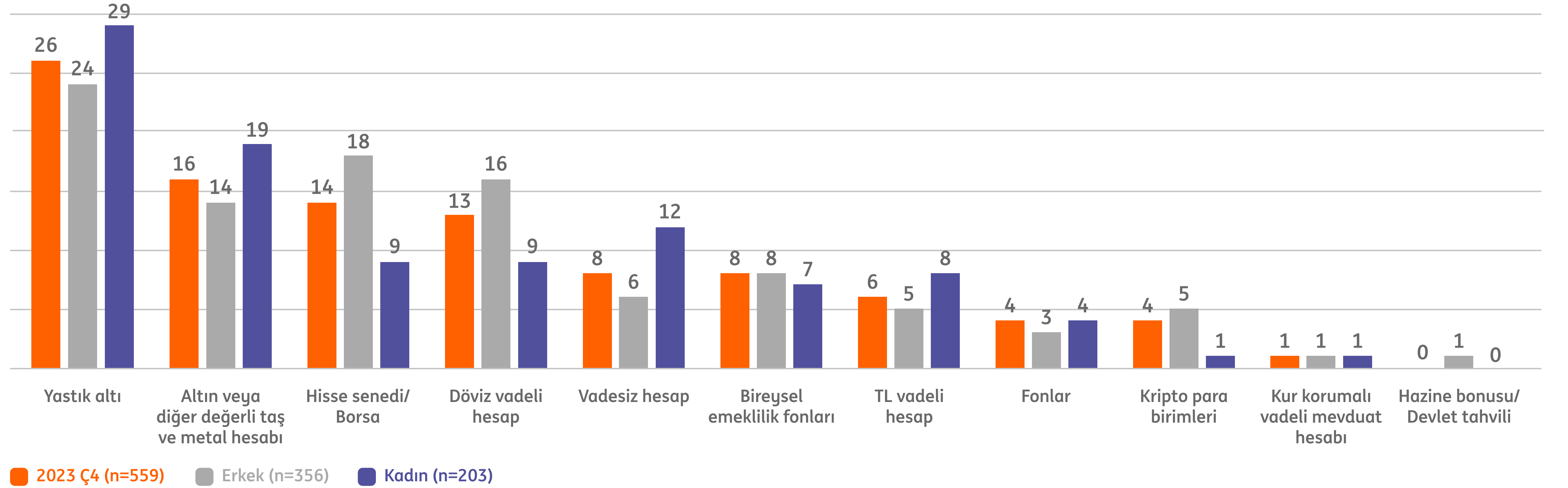
*KKM seçeneği 2022 Ağustos ayında forma dahil edilmiştir.

Tasarrufu Olanların Tasarruf Aracı Tercihi

Kadın-erkek kırılımı

“Yastık altı altın ve nakit” ve sistem için altın hesabı kadınlar tarafından daha çok tercih ediliyor. Hisse senedi ise erkeklerin daha çok tercih ettiği tasarruf aracı.

2023 4. Çeyrek

Not: 'Bu soru çoklu cevap' olduğu için bu kalemlerin toplamları %100'ü geçmektedir. Karşılaştırmalı analiz için hepsi toplam %100 olacak şekilde yeniden ağırlıklandırılmıştır.
*KKM seçeneği 2022 Ağustos ayında forma dahil edilmiştir.

Tasarrufu Olanların Tasarruf Aracı Tercihi

Bu çeyrekte sistem içi ve dışı altın hesapları toplamda 3 puan artıyor.

	2019 Ç1	2019 Ç2	2019 Ç3	2019 Ç4	2020 Ç1	2020 Ç2	2020 Ç3	2020 Ç4	2021 Ç1	2021 Ç2	2021 Ç3	2021 Ç4	2022 Ç1	2022 Ç2	2022 Ç3	2022 Ç4	2023 Ç1	2023 Ç2	2023 Ç3	2023 Ç4
Sistem dışı ve sistem içi altın + sistem dışı nakit (TL veya döviz)	33	31	31	32	40	35	43	38	33	35	31	38	37	35	38	38	43	41	39	42
Altın veya diğer değerli taş ve metal (sistem dışı)	12	9	10	8	14	12	13	11	12	13	9	12	14	15	13	12	17	13	12	12
Altın veya diğer değerli taş ve metal hesabı (sistem içi)	9	12	14	15	16	17	18	18	14	14	16	15	16	13	16	18	18	19	17	16
Yastık altı döviz veya TL (nakit)	12	10	7	9	10	7	12	9	7	8	6	11	7	7	9	8	8	9	10	14
Baz	342	323	328	311	323	345	486	432	444	441	430	438	450	457	427	412	455	608	491	559

YÖNETİCİ ÖZETİ VE SONUÇLAR

2023 / 4. Çeyrek Sonuçları [1/4]

%23,3

Tasarruf sahipliği 4. çeyrekte tekrar yükseliyor. Genel olarak 2023 yılına bakıldığında tasarruf sahipliği diğer senelere göre daha yüksek ve 4. çeyrekte de bir önceki çeyreğe göre 3 puan artıyor (%20,5 vs %23,3)

**18-24
yaşın payı
artıyor**

Geçtiğimiz 3. çeyrekte tasarruf sahipliğinin düştüğü 18-24 yaş grubunda tasarruf sahipliği son çeyrekte artıyor. 25-44 yaş grubunda ise tasarruf yapan bireylerin oranı düşüyor.

**%38,5
vs
%40,8**

Tasarrufu olmayan bireylerde de tasarruf yapma niyeti bu çeyrekte tekrar artıyor.

2023 / 4. eyrek Sonuçları [2/4]

Çocuksuz:
%24 vs %29
ocuklu:
%18 vs %19

ocuklu bireylerde tasarruf sahipliği değişmezken, çocuksuz bireylerde tasarruf sahipliği 5 puan artıyor.

%69

Düzenli tasarruf yapanların oranı son 3 çeyrektir benzer seviyede. Tasarruf yapan her 10 bireyin 7'si düzenli tasarruf yapmakta.

%56
vs
%62

Bu çeyrekte de tasarruf yapmanın en önemli gerekçesi yine geleceğe yatırım yapmak. Bu eyrek bu sebebin belirtilmesi bir önceki döneme göre 6 puan daha yüksek.

2023 / 4. Çeyrek Sonuçları [3/4]

%67

Geleceğe yatırımın alt nedenlerine “geleceğe hazırlıklı olmak” %67 ile en önemli neden. Hayat standartlarını yükseltmek %22 ile ve kimseye muhtaç olmamak %21 ile belirtilen diğer önemli nedenler.

%57

Beklenmedik olayların alt gerekçelerinden olan “ani sağlık sorunları” yine en önemli neden ancak önceki çeyreklere göre çok daha yüksek bir oranda belirtiliyor (%37 vs %57). “Zor zamanlar için” nedeni %48 ile ikinci sırada belirtilen alt gerekçe.

%78

«Çocukların geleceğine yatırım» bu çeyrekte %78 ile yine açık ara ilk sırada belirtilen neden.

2023 / 4. Çeyrek Sonuçları [4/4]

%22-
%26

“Yastık altı altın ve nakit” bir önceki çeyreğe göre daha yüksek oranda yine en çok tercih edilen tasarruf aracı. Hisse senedi sahipliği artışını sürdürüyor (%12 vs %14)

Memnun
%32
vs
%36

Bu çeyrekte “**Finansal durumlarından**” memnun olan bireylerin oranı 4 puan artıyor.

%31

Finansal durumunu kolayca yönettiğini söyleyen bireylerin oranı bir önceki çeyrek ile yakın seviyede (%29 vs %31). Zorlandığını söyleyen bireylerin oranı azalırken, ne kolay ne değil cevabı verenlerin oranı artıyor.

%30
vs
%34

Finansal konularda kendini bilgili olarak gören bireylerin oranı bu çeyrek 4 puan daha yüksek. %30. Her 3 kişiden biri ise bu konuda hiç bilgisi olmadığını düşünüyor.

Önemli Açıklama

“Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır.

Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.”

sen hayatını yaşa